

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ 3849:20__

Дорожній транспорт

**КОЛЬОРОГРАФІЧНІ СХЕМИ, РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ЗНАКИ,
НАПИСИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ СИГНАЛИ ОПЕРАТИВНИХ,
СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ І СПЕЦІАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ
ЗАСОБІВ**

Загальні вимоги

(Проект, перша редакція)

Київ

ДП «УкрНДНЦ»

201_

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічним комітетом стандартизації “Дорожній транспорт” (ТК 80)

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від ____ _____ 20__ р. № ____

3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України на заміну ДСТУ 3849-99

Право власності на цей національний стандарт належить державі.

**Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженою ним особи**

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання.....	2
3 Терміни та визначення	2
4 Загальні положення.....	2
5 Вимоги до кольорографічних схем, розпізнавальних знаків, написів.....	4
6 Установлення спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв.....	9
7 Вимоги до розміщення спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв.....	9
8 Технічні вимоги до спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв.....	11
Додаток А Кольорографічні схеми оперативних, спеціалізованих та спеціальних транспортних засобів.....	12
Додаток Б Розміщення спеціальних звукових та світлових сигнальних пристроїв на транспортних засобах.....	37

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Дорожній транспорт КОЛЬОРОГРАФІЧНІ СХЕМИ, РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ЗНАКИ, НАПИСИ ТА СПЕЦІАЛЬНІ СИГНАЛИ ОПЕРАТИВНИХ, СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ І СПЕЦІАЛЬНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ Загальні вимоги

Road transport COLOUR DIAGRAMS, IDENTIFICATION SYMBOLS, INSCRIPTIONS AND SPECIAL SIGNALS OF EMERGENCY, SPECIAL AND SPECIALIZED TRANSPORT General requirements

---

Чинний від _____

1. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1. Цей стандарт поширюється на оперативні, спеціальні та спеціалізовані колісні транспортні засоби (далі – транспортні засоби), що призначені для експлуатації на вулицях та автомобільних дорогах загального користування, на які відповідно до вимог законодавства наносяться кольорографічні схеми, розпізнавальні знаки, написи та/або встановлюються спеціальні світлові та звукові, або лише світлові сигнальні пристрої.

1.2. Цей стандарт установлює загальні вимоги до кольорографічних схем, розпізнавальних знаків, написів, що наносяться на зовнішні поверхні транспортних засобів, а також вимоги до розміщення спеціальних світлових сигнальних пристроїв та технічні вимоги до спеціальних світлових і звукових сигналів.

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативно-правові акти та нормативні документи:

Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 № 2344-III;

Єдині приписи, що стосуються офіційного затвердження спеціальних попереджувальних вогнів, які встановлюються на механічних транспортних засобах та їх причепах (Правила ЄЕК ООН № 65).

3. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

У цьому стандарті застосовуються терміни встановлені Законом України «Про автомобільний транспорт», а також наступні терміни:

3.1 Кольорографічна схема

Графічне відображення взаємного розташування, пропорцій та кольорів контрастувальних смуг, розпізнавальних знаків, написів, що нанесені на зовнішню поверхню транспортного засобу, у поєднанні з його основним кольором.

3.2 Спеціальний звуковий сигнал

Звуковий сигнал з циклічною зміною основної частоти, що подається встановленим на транспортному засобі спеціальним звуковим сигнальним пристроєм.

3.3 Спеціальний світловий сигнал

Проблисковий світловий сигнал визначеного кольору, що подається встановленим на транспортному засобі спеціальним світловим сигнальним пристроєм (проблисковим маячком).

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Кольорографічні схеми, розміщення знаків, написів, а також обладнання світловими і звуковими сигнальними пристроями оперативних, спеціальних і спеціалізованих транспортних засобів повинні відповідати вимогам законодавства, цьому стандарту і сприяти забезпеченню дорожнього руху.

4.2 До оперативних транспортних засобів належать транспортні засоби, що мають спеціальне обладнання та призначені для виконання оперативних завдань згідно з законодавством.

4.3 Вимоги цього стандарту поширюються на:

4.3.1 Оперативні транспортні засоби, які використовуються:

Міністерством внутрішніх справ України;
Національною поліцією України;
Національною гвардією України;
Державною прикордонною службою України;
підрозділами безпеки дорожнього руху Військової служби
правопорядку у Збройних Силах України;
податковою міліцією;
Службою безпеки України;
Головним управлінням та підрозділами урядового фельд'єгерського
зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації
України;
воєнізованими формуваннями, установами виконання покарань та
слідчими ізоляторами Державної кримінально-виконавчої служби
України;
Національним антикорупційним бюро України;
Управлінням державної охорони України;
підрозділами Державної спеціальної служби транспорту,
уповноваженими на проведення аварійно-рятувальних та інших
невідкладних робіт на об'єктах національної транспортної системи
України;
Державною службою України з безпеки на транспорті;
бригадами екстреної (швидкої) медичної допомоги;
Оперативно-рятувальною службою цивільного захисту Державної
служби України з надзвичайних ситуацій (далі – Оперативно-рятувальна
служба цивільного захисту);
пожежно-рятувальними підрозділами;
аварійно-рятувальними службами;
аварійними службами систем енерго- та газопостачання;
службою інкасації та перевезення цінностей Національного банку
та банків України;
підрозділом відомчої охорони Національного банку;
Державним агентством лісових ресурсів України;
Державною екологічною інспекцією України;
Державним агентством рибного господарства України та органів
рибоохорони.

4.3.2 Транспортні засоби, які використовуються для пересування осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона.

4.3.3 Спеціальні та спеціалізовані транспортні засоби, що використовуються:

Державною міграційною службою України;
Державною інспекцією сільського господарства України;

територіальними органами з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ України;
 суб'єктами охоронної діяльності як транспорт реагування;
 службою безпеки дорожнього руху;
 дорожньо-експлуатаційними і комунальними службами для виконання робіт на дорозі;
 операторами поштового зв'язку;
 для перевезення великогабаритних та великовагових вантажів;
 для перевезення школярів (шкільний автобус);
 для навчання керуванню транспортними засобами (учбовий транспортний засіб).

5. ВИМОГИ ДО КОЛЬОРОГРАФІЧНИХ СХЕМ, ОЗПІЗНАВАЛЬНИХ ЗНАКІВ, НАПИСІВ

5.1 Кольори покриттів зовнішніх поверхонь оперативних, спеціальних і спеціалізованих транспортних засобів повинні відповідати таблиці 1, а кольорографічні схеми – додатку А.

Таблиця 1

Транспортні засоби	Основний колір	Колір контрастувальної смуги
Оперативні		
Міністерства внутрішніх справ України	*	синьо-жовтий ***
Національної поліції України	*	синьо-жовтий ***
Національної гвардії України	*	синьо-жовтий
Державної прикордонної служби України (за винятком служби безпеки дорожнього руху)	*	зелений
Служби безпеки дорожнього руху Державної прикордонної служби України	*	синьо-жовтий
Підрозділів безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України	*	блакитно-жовто-блакитний
Податкової міліції	*	—
Служби безпеки України	*	—
Головного управління та підрозділів урядового фельд'єгерського зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	*	—

Національного антикорупційного бюро України	*	—
Управління державної охорони України	*	—
Підрозділів Державної спеціальної служби транспорту, уповноважених на проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах національної транспортної системи України: служби безпеки дорожнього руху аварійно-рятувальні та транспортні засоби розмінування	* *	синьо-жовтий червоний
Державної служби України з безпеки на транспорті	сірий	синьо-зелений
Екстреної (швидкої) медичної допомоги	білий	червоний
Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за винятком пожежно-рятувальних підрозділів)	сірий, білий****	червоний
Пожежно-рятувальних підрозділів	червоний	білий
Аварійно-рятувальних та аварійних служб**	жовтий	червоний
Служб інкасації та перевезення цінностей Національного банку та банків України, підрозділу відомчої охорони Національного банку	*	зелений
Державного агентства лісових ресурсів України	*	зелено-жовто-зелений
Державної екологічної інспекції України	*	—
Державного агентства рибного господарства України та органів рибоохорони	*	—
Спеціальні та спеціалізовані		
Державної міграційної служби України	*	жовтий
Державної інспекції сільського господарства України	*	—
Територіальних органів з надання сервісних послуг	*	зелений

Міністерства внутрішніх справ України		
Транспортні засоби реагування суб'єктів охоронної діяльності	*	—
Служби безпеки дорожнього руху	*	синій
Дорожньо-експлуатаційних і комунальних служб	жовтий*****	жовтий***
Операторів поштового зв'язку	*	синьо-жовто-синій
Для перевезення великогабаритних та великовагових вантажів	*	—
Для перевезення школярів (шкільний автобус)	жовтий	—
Для навчання керуванню транспортними засобами (учбовий транспортний засіб)	*	—
<p>* Колір не регламентується.</p> <p>** Колір дверей транспортних засобів (крім легкових автомобілів) – червоний.</p> <p>*** Контрастувальна смуга може не наноситися.</p> <p>**** Для легкових автомобілів колір не регламентується.</p> <p>***** Допускається використання іншого основного кольору за умови нанесення контрастувальної смуги.</p>		

5.2 Контрастувальні смуги можуть бути нанесені у вигляді: суцільних смуг; смуг, що утворені чергуванням фрагментів двох кольорів; смуг, що утворені послідовним повторенням однакових геометричних фігур.

5.3 Ширина контрастувальних смуг, нанесених на бокові поверхні (по периметру) транспортного засобу, повинна бути:

для легкових автомобілів і мікроавтобусів – від 100 до 250 мм;
для вантажних автомобілів і автобусів – від 200 до 350 мм.

5.4 Ширина кожної з двох паралельних контрастувальних смуг, нанесених на капот, повинна бути від 120 до 180 мм з відстанню між ними (90 ± 5) мм. Смуги повинні розташовуватися симетрично відносно поздовжньої осі транспортного засобу.

Примітка 1. Ширина контрастувальних смуг, нанесених на бокові поверхні легкових автомобілів, визначається з урахуванням форми та конфігурації зазначених поверхонь.

Примітка 2. Наносити контрастувальні смуги на решітку радіатора й елементи обладнання, встановленого на бамперах транспортних засобів, не обов'язково.

5.5 Вимоги до розпізнавальних знаків, написів.

5.6.1 Розміщення розпізнавальних знаків, написів повинно відповідати додатку А.

5.6.2. Зміст написів на транспортних засобах повинен відповідати таблиці 2 і додатку А.

Таблиця 2

Транспортні засоби	Написи та розпізнавальні знаки
Оперативні	
Національної поліції України*	«Поліція», «Патрульна поліція» («Patrol police»), «Поліція охорони», «102», бортовий номер транспортного засобу****
Національної гвардії України*	«Національна гвардія України»****
Міністерства внутрішніх справ України*	«МВС», «Експертна служба», «Криміналістична лабораторія»***
Державної прикордонної служби України (за винятком служби безпеки дорожнього руху)**	***
Служби безпеки дорожнього руху Державної прикордонної служби України*	-
Військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України*	«Інспекція»
Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (за винятком пожежно-рятувальних підрозділів)*	«Оперативно-рятувальна», «Оперативно-піротехнічна», «Розмінування», «Піротехнічна машина»
Пожежно-рятувальних підрозділів	Назва населеного пункту, номер частини
Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації	***
Служб інкасації та перевезення цінностей	***
Державна служба України з безпеки на транспорті*	«Укртрансбезпека»
Державна спеціальна служба транспорту*	«СБДР», «Аварійно-рятувальна», «Розмінування»
Екстреної (швидкої) медичної допомоги*	«Екстрена (швидка) медична допомога», «Ambulance», «103», «Медицина катастроф»
Невідкладної медичної допомоги	«Невідкладна медична допомога»
Державного агентства лісових ресурсів України*	
Державного агентства рибного господарства України та органів рибоохорони*	-
Державної екологічної інспекції України	«Держекоінспекція України»***
Аварійної служби**	«Аварійна газова служба» (черговий номер автомобіля), «Аварійна електромереж» (черговий номер автомобіля), «Аварійна контактної мережі»

Спеціальні та спеціалізовані	
Служби безпеки дорожнього руху	«Безпека руху»
Автомобілі реагування суб'єктів охоронної діяльності	Написи, які ідентифікують суб'єкта охоронної діяльності, зокрема його скорочене найменування, номер телефону та емблема (у разі її наявності)
Дорожньо-експлуатаційних комунальних служб	«Дорожня служба»***
Операторів поштового зв'язку*	«Пошта»
Державної інспекції сільського господарства України	«Держсільгоспінспекція України»
Державної міграційної служби*	«Міграційна служба»
Територіальних органів з надання сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ України	«Послуги сервісних центрів МВС»****
Для перевезення школярів (шкільний автобус)	«Шкільний автобус»
Для навчання керуванню транспортними засобами (учбовий транспортний засіб)	«Учбова», «Учбовий»
* Транспортні засоби мають емблему ** Транспортні засоби можуть мати інші написи та розпізнавальні знаки *** Напис та емблема може не наноситися **** Транспортні засоби можуть мати написи, що містять додаткову інформацію	

5.6.3 Розпізнавальні знаки та написи, колір яких співпадає з основним кольором поверхні транспортного засобу, повинні бути контрастувального кольору – білого або чорного (синього). На смугах і панелях білого кольору знаки та написи повинні бути виконані основним кольором.

5.6.4 Висота літер написів повинна бути не менше ніж 60 мм, ширина штриха — не менше ніж 15 мм, відстань між літерами — не менше ніж 10 мм.

Висота літер вибирається залежно від типу транспортного засобу, ширини контрастувальної смуги.

Ширина штриха та відстань між літерами визначається залежно від висоти літер.

5.6.5 Марки лакофарбових і плівкових матеріалів, розпізнавальні знаки, написи, розміри шрифту і контрастувальних смуг, а також способи їх нанесення (пофарбування, клейка аплікація, декалькування тощо) установлюються нормативною документацією служб, до яких належать оперативні, спеціалізовані чи спеціальні транспортні засоби. Для нанесення контрастувальних смуг, розпізнавальних знаків, написів може застосовуватися плівка із світлоповертальними властивостями.

5.6.6 Зображення кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів повинне бути чітким та розбірливим.

5.6.7 Деталі, які мають гальванічне покриття, а також виготовлені з алюмінієвих і мідних сплавів або з неметалевих матеріалів (гума, скло, пластмаса, брезент та ін.), за винятком деталей, виготовлених з дерева або склопластику, пофарбуванню не підлягають.

5.6.8 Рама і деталі ходової частини, бампера (за винятком автомобілів пожежної охорони), підніжки кабін, диски та ободи коліс, а також елементи додаткового обладнання кузовів (кронштейни і корпуси дзеркал заднього виду, протитуманних фар, ліхтарів і прожекторів) можуть мати покриття заводу-виробника транспортного засобу чи цих виробів.

6. УСТАНОВЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ СВІТЛОВИХ І ЗВУКОВИХ СИГНАЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

6.1 На транспортних засобах залежно від призначення та виконуваних завдань встановлюють спеціальні світлові сигнальні пристрої зі світловими сигналами автожовтого (оранжевого), синього, червоного і зеленого кольорів.

6.2 Можливість установлення на транспортних засобах спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв визначається вимогами законодавства.

6.3 Умовою установлення на транспортних засобах спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв синього кольору є наявність кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів визначених цим стандартом.

6.4 Установлення спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв синього кольору без наявності кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів, що визначені цим стандартом, дозволяється на транспортних засобах, які використовуються для пересування осіб стосовно яких здійснюється державна охорона, на транспортних засобах, які використовуються Службою безпеки України, Управлінням державної охорони України, Національною поліцією України, Міністерством внутрішніх справ України, податковою міліцією, Національним антикорупційним бюро України, Головним управлінням та підрозділами урядового фельд'єгерського зв'язку Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, воєнізованими формуваннями, установами виконання покарань та слідчими ізоляторами Державної кримінально-виконавчої служби України для виконання оперативних завдань.

6.5 Спеціальні світлові сигнальні пристрої червоного, зеленого кольорів встановлюються як додаткове обладнання до спеціальних світлових сигнальних пристроїв синього кольору відповідно до вимог законодавства.

7. ВИМОГИ ДО РОЗМІЩЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ СВІТЛОВИХ І ЗВУКОВИХ СИГНАЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

7.1 Спеціальні світлові сигнальні пристрої повинні встановлюватися згідно з додатком Б на даху транспортного засобу або над ним. На транспортних засобах, що здійснюють перевезення великогабаритних та великовагових вантажів, спеціальні світлові сигнальні пристрої повинні встановлюватися на транспортному засобі або на вантажі чи над ним. Способи кріплення цих пристроїв повинні забезпечувати надійність їх утримання на всіх режимах руху і гальмування транспортного засобу.

На оперативних транспортних засобах Національної поліції України, МВС України, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України, Управління державної охорони України та транспортних засобах, які використовуються для пересування осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона, дозволено встановлювати спеціальні світлові сигнальні пристрої під захисною решіткою радіатора, на передньому бампері транспортного засобу або в салоні автомобіля перед вітровим склом, при цьому забезпечивши їх видимість для учасників дорожнього руху.

Примітка. У разі неможливості закріплення спеціального світлового пристрою на транспортному засобі або на вантажі, що перевозиться, він повинен бути аналогічно закріплений за допомогою обладнання, яке дозволяє вільно бачити спеціальний світловий сигнал усім учасникам дорожнього руху.

7.2 Для позначення краю вантажу чи транспортного засобу, що здійснює перевезення великогабаритних вантажів, спеціальні світлові сигнальні пристрої повинні бути встановлені:

а) вздовж лівого краю спереду і ззаду на крайніх його точках, якщо ширина вантажу чи транспортного засобу становить від 2,6 до 3 м;

б) вздовж лівого і правого краю спереду і ззаду на крайніх габаритних точках, якщо його ширина з вантажем чи без нього становить від 3 м і більше;

в) посередині спереду і ззаду, якщо його довжина перевищує 22 м, а ширина не більше 2,6 м. Якщо ширина такого транспортного засобу з вантажем чи без нього перевищує 2,6 м, транспортний засіб обладнується відповідно до вимог 7.2.а і 7.2.б.

7.3 На транспортних засобах, що здійснюють перевезення великовагових вантажів, спеціальний світловий сигнальний пристрій повинен бути встановлений спереду.

7.4 У разі пошкодження електричного обладнання транспортного засобу, що здійснює перевезення великогабаритних чи великовагових вантажів, він повинен бути додатково укомплектований автономним джерелом струму, яке повинно забезпечувати безперервну роботу спеціальних сигнальних пристроїв протягом не менше ніж 6 год.

7.5 Допускається використання спеціальних світлових сигнальних пристроїв конструктивно поєднаних з спеціальним звуковим сигнальним пристроєм. Такі об'єднані пристрої встановлюють на даху транспортного засобу.

7.6 Допускається встановлення випромінювачів спеціальних звукових сигналів у підкапотному просторі передньої частини транспортного засобу.

7.7 Встановлені в салоні (кабіні) транспортного засобу блоки керування пристроями для подання спеціальних світлових і звукових сигналів повинні відповідати вимогам внутрішньої пасивної безпеки транспортних засобів.

8. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО СПЕЦІАЛЬНИХ СВІТЛОВИХ І ЗВУКОВИХ СИГНАЛЬНИХ ПРИСТРОЇВ

8.1 Вимоги до спеціальних світлових сигнальних пристроїв.

8.1.1 Спеціальний світловий сигнальний пристрій потрібно встановлювати на транспортних засобах так, щоб світловий сигнал було видно на кут 360° (180° - у випадку встановлення під захисною решіткою радіатора, на передньому бампері транспортного засобу або в салоні автомобіля перед вітровим склом) у горизонтальній площині і площині, яка проходить через центр джерела випромінювання світла.

8.1.2 Спеціальні світлові сигнальні пристрої та спеціальні світлові сигнали повинні відповідати вимогам Єдиних приписів, що стосуються офіційного затвердження спеціальних попереджувальних вогнів, які встановлюються на механічних транспортних засобах та їх причепах (Правила ЄЕК ООН № 65).

8.2 Вимоги до спеціальних звукових сигнальних пристроїв.

8.2.1 Спеціальні звукові сигнали повинні мати змінну основну частоту. Межі зміни основної частоти повинні бути від 400 до 3500 Гц.

8.2.2 Тривалість циклу зміни основної частоти спеціального звукового сигналу повинна бути від 0,5 до 6,0 с.

8.2.3 Рівень звукового тиску під час подавання спеціального звукового сигналу, що був заміряний на відстані 2 м по осі, перпендикулярній площині вихідного отвору звукового сигнального пристрою, повинен бути не менше 120 дБ.

8.2.4 Напрямок максимального рівня звукового тиску спеціального звукового сигналу повинен співпадати з поздовжньою віссю транспортного засобу у напрямку його руху.

8.2.5 Вихідна потужність спеціального звукового сигнального пристрою в режимі його роботи повинна бути не менше 100 Вт.

8.2.6 Допускається подання одним звуковим сигнальним пристроєм декількох спеціальних звукових сигналів, що відрізняються основними частотами, формою і тривалістю зміни основних частот. Можливе застосування спеціального звукового сигналу типу «короткочасна сирена».